

לקוראי סגל-פלוס שלום רב,

בעקבות פרסום דו"ח ועדת הבדיקה שלנו (ר' אתר האוניברסיטה לקוראי פורמט pdf ; מסמך Word נשלח אל חברי פורום זה) ומכתב הרקטור לחברי סגל-פלוס מיום 25 יוני, המתאר את קווי הדו"ח וצעדים שהוא נקט בהמשכו, התפרסמו תגובות משל ד"ר אילן פפה ומר תדי כץ. מצאנו לנכון להביא לידיעתכם כמה עובדות שיעמדו למול עיוות התמונה שנוצר בחלקים רחבים של התגובות הנ"ל. פרסום תגובתנו המתין עד שובו של פרופ' ברעם, שהותקף אישית, מחו"ל.

עצמאות עבודת הוועדה: מרגע שקיבלה על עצמה הוועדה את המשימה בינוי ש"ז ועד מועד הגשת הדו"ח ב- 10 יוני (וכן אחריו) פעלה הוועדה ללא התערבות של גורם כלשהו, באוניברסיטה ומחוצה לה. אנו מעידים גם שלא היה כל נסיון להכתיב לוועדה פן כלשהו של פועלה.

גישה אובייקטיבית בפעולתה: הוועדה טיפלה, בהתאם למנדט שקיבלה, בשאלת מהימנות העברת החומר שהושמע בראיונות שניהל תדי לתיזה שכתב. בגבולות אלה קיבלה על עצמה הוועדה לכלול את רשימות תדי, שהפער בינו לבין הקלטות הוא ככלל רב ביותר, וניתן היה להעלות חשש כי חלקן "עבר טיפול". הרשימות, כך קבענו בעקבות בדיקה, הן מקור מרכזי לטקסט התיזה. כידוע לא טיפל ארדינסט אלא בקלטות.

טיפולנו, כמעט ללא יוצא מהכלל, באותם אישים שהופיעו בתביעת אנשי אלכסנדרוני נבע מאילוץ זמן. לא יכולנו לקיים בדיקה של כל 53 העדים שראיין תדי בפרשת טנטורה. בחרנו לבחון את הטענות שכבר הועלו. מאחר שהמנדט שלנו היה, כאמור, לבדיקת פערים אפשריים בין תיעוד שנלקח בעת הראיון לטקסט התיזה, לא עסקנו בשאלות מהימנות עדים כצבחה טנגי או מוטל סוקולר, אך במקרהו של האחרון בדקנו את סוגיית מיתאם עדותו וביטוייה בתיזה. לא היה זה איפוא המשך עבודתו של עו"ד ארדינסט, ואנו דוחים בשאט נפש את הנסיון לפגוע באמינות פעולתנו בהעלאת טיעונים ורמיזות על קשר בין השניים. נוסף עוד כי למרות שמדגם 12 האישים שאת עדותם בדקנו מהווים כ- 21% מכלל המרואיינים בפרשה, היה סך כל ציטוטי עדויותיהם בשאלה המרכזית של קיום או אי קיום הרג המוני בעבודה בהיקף של יותר מ- 28% מכלל הציטוטים בנושא זה, ומכאן שלפנינו מדגם משמעותי בשאלת מהימנות העברת חומר הראיונות לתיזה. נציין עוד כי בדו"ח נכללים היבטים רבים שלא טופלו ע"י עו"ד ארדינסט, הן במקרהו של עד שאינו כלול ברשימתו, הן במקרהו של סוקולר הנ"ל, והן באשר לעדויותיהם של עדים שארדינסט עסק בתכני עדויותיהם, אך לא בהיבטי פער שהוועדה מצאה.

האם חרגנו מסמכותנו בעת ששפטנו את איכותם של "אספקטים מרכזיים של משמעות הכתיבה המדעית הביקורתית" (פרק א' סעיף ז' בדו"ח)? עוד נידרש בהרחבה לשאלה זו (ר' על כך בהמשך). כאן נציין בקצרה כי למיטב הכרתנו היינו חוטאים לתפקידנו אילו נמנענו מלהצביע על פן רקע חשוב ומאפיין זה, המבהיר חלק גדול של הפערים שבין תיעוד פרטי הראיונות להופעתם בתיזה הכתובה. במקרים רבים הניב הליך זה של בדיקתנו דווקא צד הגנה לתדי ואינטרפרטציה מקלה לפערים. מאידך, חיוני היה לבחון באמצעות נגיעה בנושא זה, את תקפות הערכה מחמירה, שמא חושפים הפערים הרבים שהתגלו בעבודה מגמה שיטתית של עיוות אינפורמציה שנאספה מהעדים.

הבהרות לחשדות שעלו: אנו ערים לכך שבמצב שאליו נקלע מר כץ עשויה אי ודאות להתפרש לחומרה. אי נוכחותם של מרבית חברי הוועדה במסיבת העיתונאים נבעה מדיווח פרופ' טלמון להם מבעוד מועד כי הוזמן על ידי הרקטור כנציג הוועדה. החברים ראו בכך ייצוג מספיק עבורם. באשר לחברות פרופ' טלמון (ופרופ' נבו) במועצה ללימודים מתקדמים, שאליה העביר הרקטור את הטיפול בעבודה לאור ממצאי

הוועדה, נעיר כי כשמסר הרקטור על החלטתו הודיעו לו שני החברים על כי הם משעים עצמם מהשתתפות בדיוני המועצה בנושא כחברים בה.

ללשון הבלע של ד"ר פפה: נראה כי אין מנוס מהתייחסות חלקית לרמת היושרה המצערת שמפגין פפה בהתייחסו לדו"ח הוועדה.

א. ראוי היה שיציין כי 46 (לא 145!) עמודי העבודה כללו רק 15 עמודי דו"ח (השאר שערים ונספחים). הניסוח "הנפח העצום של הדו"ח" והרמיזה (במשפט מסורס) שניתן היה לתמצתו הם מצג שווא של המופיע באמת.

ב. לא "כבוד העדים" עמד על הפרק (כך במרבית המקומות שנקט בביטוי זה, כולל בציטוט שגוי של הדו"ח), אלא כיבוד עדויות המרואיינים. אין אנו עוסקים בגיוונים אלא בכבוד לדברים שנאמרו ולעובדות שהעלה הראיון.

ג. אין הוועדה טוענת "שאין זה מעניינה לבדוק האם היה טבח או לא", אלא אין הוועדה קובעת עמדה בשאלת הטבח. ד"ר פפה מנסה ללמד ש"פגם" זה בגישתנו שולל מאיתנו יכולת לשפוט את דרכו של תדי, שהעלים בתיזה נתונים שאסף בראיונותיו, ושעל כך הצבענו בדו"ח כדרך שהובילה את קוראי התיזה במקרים רבים לטעות במעמדם של עדי שמיעה כאילו היו עדי ראיה למעשי הרג המוני. הגיונו המדעי של ד"ר פפה נשגב מהבנתנו.

ד. הצגת הוועדה כאילו "חיפשה" את התלמיד ("הוועדה התקשתה למצוא מקרים ודאיים... ולכן הסתפקה בחיפוש... וכריכת עבודתה בזו של עו"ד ארדינסט בהמשך, "נסיון מאולץ בכוח למצוא פגם...") מלמדת כמה מעט למד ד"ר פפה על אופי עבודת הוועדה. ההשוואה הריקה למאמץ חקר התנ"ך, מרקס והקוראן יש בה לכל היותר להעיד על מידת מחויבותו האקדמית של הכותב.

ה. לכאן אולי קשורה אי הנכונות מצד ד"ר פפה לגלות מאמץ מינימלי ולהבין משפט (עמ' 7 ו-4 בדו"ח) שמלמד את שהסתבר לנו מבדיקת היחס שבין הקלטות לרשימות תדי, והוא שתדי לא ערך בדיקה מתקנת של רשימותיו מהראיונות, ואשר הצטיינו באי דיוק ניכר. בדיקה זו יכלה להיעשות בהאזנה לקלטות למול הרשימות, אך הממצאים מלמדים שגם בנושאים מרכזיים לא נעשה הדבר. אגב, לא ברור מהי "השפה המצטעצעת והבומבסטית" שבה ניתקל ד"ר פפה. האם מונח האקדמיה ללשון "רצף נקודות" (שאליו צירפנו את הסימן...) הביך אותו?

ו. מיותר לפרט מה איכות סגנון הרמיזה "איזו יד נעלמת כתבה מסקנות כאלה חריפות" שבו נקט לקראת סיום המכתב. היד היא יד הוועדה ואין בלתי.

את תגובתנו המנומקת להתייחסות תדי, עו"ד ארדינסט ואחרים נעלה בנוהל תקין לפני המועצה ללימודים מתקדמים, בבוא המועד לכך.

פרופ' א' ברעם, ד"ר א' גירייס, פרופ' ר' טלמון, פרופ' י' נבו (חברי הוועדה)